Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101221

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-11-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОНЕУ від 09.01.2024 р. № 4

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білоус Костянтин Ігорович
2. Kostiantyn I. Bilous

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 20-12-2023

Спеціальність за освітою: Фінанси, банківська справа та страхування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Наказ 182/ID3147

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73, 06.73.35, 06.73.75

Тема дисертації:

1. Управління вартістю заставного портфеля цінних паперів.
2. Management of the value of the collateral portfolio of securities.

Реферат:

1. У дисертації поглиблено теоретико-методичні засади та розроблено науково-практичні рекомендації щодо управління вартістю заставного портфеля цінних паперів. В межах теоретико-методичних засад управління вартістю заставного портфеля цінних паперів удосконалено визначення заставного портфеля цінних паперів, що розглядається, як центральний об'єкт заставного менеджменту. Розглянуто основні функції, через які реалізується економічна сутність заставного портфеля цінних паперів. Проаналізовано еволюцію формування та регуляції заставного менеджменту в управлінні вартістю заставного портфеля цінних паперів. Розглянуто законодавчі засади формування заставних відносин та використання заставного портфеля цінних паперів залежно від типу утворюваних кредитних відносин при операціях репо, кредитування цінних паперів та торгових операціях з деривативами. Сформовано методичні підходи щодо визначення ринкової вартості маржинальних вимог і заставного портфеля цінних паперів та розглянуто різни типи маржинальних вимог кредитної підтримки, особливості їх розрахунку та застосування, що дозволило сформувати універсальний алгоритм розрахунку маржинальних викликів. Сформовано механізм

управління вартістю заставного портфеля цінних паперів та розглянуто окремі його елементи. В межах дослідження практичних аспектів управління заставним портфелем цінних паперів проаналізовано сучасний стан заставного менеджменту та перспективи його розвитку у світі у сферах традиційного банківського сектору, ринку деривативів, фінтех-індустрії та індустрії криптовалют, що дозволило дослідити вплив пандемії COVID-19 на зростання маржинальних вимог та підвищення попиту на високоліквідні фінансові активи (HQLA). Розглянуто тенденції використання послуг третьої сторони (TPA) зі стороннього адміністрування та управління заставними портфелями цінних паперів для оптимального забезпечення маржинальних вимог контрагентів. Проаналізовано міжнародні системи регуляції в розрізі забезпечення маржинальних вимог в питаннях введення централізованого клірингу та Правил щодо неочищеної маржі (UMR) для учасників світових ринків деривативів. Визначено причини, цілі та наслідки введення Правил щодо неочищеної маржі (UMR) на позабіржових (OTC) ринках деривативів. Запропоновано шляхи покращення міжнародних систем регуляції забезпечення маржинальних вимог. Досліджено існуючі очікування щодо перспектив посилення міжнародної регуляції маржинальних вимог у світі. Наголошено про важливість регулювання цифрових активів через їх зростаючу популярність та використання як складових заставних портфелів цінних паперів. Проаналізовано основні заставні характеристики фінансових активів в питаннях придатності їх використання в складі заставного портфеля цінних паперів за характеристиками ліквідності, волатильності та кредитного ризику емітента. Проаналізовано структуру сукупного складу заставних портфелів цінних паперів агентів третьої сторони (TPA) в ЄС та Великобританії за типом та кредитним рейтингом фінансових активів та сформовано рекомендації щодо формування диверсифікованих заставних портфелів цінних паперів. В межах дослідження напрямів удосконалення системи управління заставним портфелем цінних паперів проаналізовано кількісні методи заставної оптимізації та надано науково-методичні рекомендації щодо оптимального розміщення активів у заставних портфелях з метою ефективного забезпечення маржинальних вимог. Сформовано умови оптимізації заставного портфеля цінних паперів та запропоновано п'ять оптимізаційних моделей формування заставних портфелів цінних паперів в розрізі мінімізації сум заставних пріоритетів, оптимізації ліквідності, мінімізації транзакційних витрат, мінімізації альтернативних витрат та мінімізації портфельної волатильності. Кожній моделі математичне вирішення та приклади програмного розв’язання. Рекомендовано застосування окремих стратегій ризик-менеджменту для зменшення операційних витрат при управлінні портфелем цінних паперів та методів коригування розміру маржинальних вимог та впровадження інтегрованих автоматизованих систем заставного менеджменту. Обґрунтовано важливість диверсифікації активів заставного портфеля цінних. Проаналізовано процес впровадження заставного менеджменту в України. Доведено важливість правового закріплення використання фінансових інструментів як складових заставних портфелів цінних паперів та наголошено про необхідність впровадження подальших змін в українському правовому середовищі для забезпечення належної інфраструктури для впровадження механізму управління заставними портфелями цінних паперів в операціях з деривативами. Запропоновано напрями удосконалення інфраструктури фондового ринку України в контексті заставного менеджменту в управлінні вартістю заставного портфеля цінних паперів. Запропоновано напрями імплементації регуляторних змін щодо удосконалення інфраструктури фінансового ринку.

2. The dissertation advanced the theoretical and methodological principles, presenting scientific and practical recommendations for managing the value of the collateral portfolio of securities. Within the framework of the theoretical and methodological principles of managing the value of a collateral portfolio of securities, the definition of a collateral portfolio of securities has been improved, which is considered the central object of collateral management. The study examined the primary functions of a collateral portfolio of securities that elucidate its economic essence. The evolution of the formation and regulation of collateral management in managing the value of the collateral portfolio of securities was analyzed. The study considered the legal principles of forming collateral relations using a collateral portfolio of securities, depending on the type of credit relations formed during repo transactions, securities lending, and derivatives. The dissertation formed methodical approaches for determining the market value of margin requirements and the value of a collateral portfolio of securities. The peculiarities of

their calculation and application made it possible to form a universal algorithm for calculating the margin call. In the study, a mechanism for managing the value of the collateral portfolio of securities was used. The current state of collateral management in Europe and the U.S. was analyzed, as well as the prospects for its development in the areas of the traditional banking sector, the derivatives market, the fintech industry, and the cryptocurrency industry, which made it possible to analyze the impact of the COVID-19 pandemic on the growth of margin requirements and the increase in demand for highly liquid financial assets (HQLA). The study examined trends in using tri-party agent (TPA) services for third-party administration and management of collateral portfolios for optimal provision of counterparty margin requirements. The work analyzed the international regulatory systems for ensuring margin requirements by introducing Central Counterparty Clearing (CCP) and Uncleared Margin Rules (UMR) for participants in global derivatives markets. The reasons, objectives, and consequences of introducing the Uncleared Margin Rules (UMR) for operations with over-the-counter (OTC) derivatives markets have been identified in the study. Thus, there were proposed ways to improve international regulation systems. The main collateral characteristics of financial assets are analyzed in terms of their suitability for use as part of a collateral portfolio of securities according to the aspects of liquidity, volatility, and credit risk of the issuer. Quantitative methods of collateral optimization, such as linear programming, mixed-integer linear programming, and nonlinear programming, were analyzed. The study provided ways to improve the system of management of the collateral portfolio of securities and scientific and methodical recommendations regarding the optimal placement of assets in collateral portfolios to ensure margin requirements effectively. The conditions for optimizing the collateral portfolio of securities are mathematically formed, and five optimization models for composing collateral portfolios are proposed in terms of collateral priority sum minimization, liquidity optimization, transaction cost minimization, opportunity cost minimization, and portfolio volatility minimization. Each model has a mathematical description and examples of a computational solution. Risk management strategies are recommended to reduce operational costs when managing a portfolio of securities. Adjusting margin requirements to reduce operational risks is proposed, and the necessity of diversifying the assets of the collateral portfolio of securities to minimize the risk of operating costs is substantiated. Also, it was recommended to use automated collateral management systems. The study scrutinized the process of collateral management implementation in Ukraine. The importance of legal consolidation of the use of financial instruments as components of collateral portfolios of securities have been proven, and the need to introduce further changes in the Ukrainian legal environment to ensure the proper infrastructure for the implementation of a mechanism for managing collateral portfolios of securities in derivatives operations has been emphasized. Directions for improving the infrastructure of the stock market of Ukraine were proposed in the context of managing the value of the collateral portfolio of securities. For the successful implementation of collateral management in the management of the value of the collateral portfolio of securities, the authors offered several ways to introduce regulatory changes to the infrastructure of the financial market.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Білоус К. І. Еволюція формування та регуляція заставного менеджменту як окремої сфери фінансового управління. Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2020. Вип. 25, № 3(82). С. 96–103.
- Білоус К. І. Заставний портфель цінних паперів як об’єкт фінансового управління. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2021. Вип. 1–2, № 278–279. С. 19–23.

- Білоус К. І. Вплив міжнародного регулювання на структуру та динаміку світового ринку деривативів. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2021. Вип. 9–10, № 286–287. С. 18–27.
- Білоус К. І. Особливості розрахунку маржинальних викликів. Збірник наукових праць «Вчені записки». 2022. № 28 (3). С. 37–45.
- Білоус К. І. Впровадження заставного менеджменту на фінансовому ринку України. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2023. № 2 (94). С. 13–18.
- Баранова В. Г., Білоус К. І. Глобальні проблеми та перспективи заставного менеджменту. Вісник соціально-економічних досліджень. 2023. Вип. 1–2, № 84–85. С. 52–65.
- Білоус К. І. Поняття заставного портфеля цінних паперів як динамічної сукупності забезпечення відкритої кредитної лінії. Економіка, менеджмент та аудит: сучасні проблеми, перспективи та напрями розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 22 лютого 2020 р.). Львів: «Львівська економічна фундація», 2020. С. 124–127.
- Білоус К. І. Динаміка та структура світового ринку деривативів під впливом міжнародної регуляції. Національні особливості державного регулювання економіки та управління: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. (Київ, 16 жовтня 2021 р.). Київ: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2021. С. 74–77.
- Білоус К. І. Характеристика додатків про кредитну підтримку як правил щодо процесу управління заставним портфелем цінних паперів. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 21 жовтня 2021 р.). Одеса: ОНЕУ, 2021. С. 152–153.
- Білоус К. І. Особливості заставного портфеля цінних паперів. Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами: Збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (Київ, 17 листопада 2021 р.). Київ: КНЕУ, 2021. С. 268–271.
- Білоус К. І. Оптимальний вибір цінних паперів для передачі у забезпечення. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 20 жовтня 2022 р.). Одеса: ОНЕУ, 2022. С. 147–148.
- Білоус К. І. Алгоритм розрахунку маржинальних викликів. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри», (Харків, 15-16 листопада 2022 р.): тези доповіді. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. С. 27–31.
- Білоус К. І. Пріоритети вибору фінансових активів для передачі у забезпечення. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених: «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами», (Київ, 16 листопада 2022 р.): тези доповіді. Київ: КНЕУ, 2022. С. 161–164.

Наукова (науково-технічна) продукція: універсальний алгоритм розрахунку маржинальних викликів.

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U102056

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баранова Вікторія Глібівна

2. Viktoriia H. Baranova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=gYLmv1YAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волосович Світлана Василівна

2. Svitlana V. Volosovych

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3143-7582

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=nX9ooDIAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Олена Миколаївна

2. Olena M. Kovalova

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2080-1150

Додаткова інформація: ;https://scholar.google.com/citations?hl=ru&authuser=1&user=UX_ltZwAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 43861328

Місцезнаходження: пр. Шевченка, буд. 1, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Вікторія Володимирівна
2. Viktoriia V. Kovalenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2783-186X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=91vWXTcAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іоргачова Марія Іванівна
2. Maria I. Iorgachova

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1933-6447

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=oA0hHEkAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Жердецька Лілія Вікторівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Жердецька Лілія Вікторівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сачук Юлія Анатоліївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна